

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. še se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Opravištvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Ministerska kriza

nij odpravljena nego samo odložena. Dogovori, katere so imeli ministri naše ustavoverne in ogerske magjarske vlade do niso nobenega kraja in konca prišli, pobotati se niso mogli. Vladni časniki obetajo, da se bodo ti dogovori nadaljevali, in da celo upajo, da bodo do dobrega vspeha prišli. Koliko je pa to dispozicijsfondsko upanje vredno, to kaže — borza, katera je jako potrta. In to je premišljevanja vredno znamenje časa. „Komaj se je povedalo, da politične ministerske krize niso več, pozdravlja borzo to novico s padanjem kurzov“ — zanjavo celo dunajski „Tagblatt“. Tedaj finančni krogi bi uže celo radi, da bi ta nemški zistem padel, ki nam nij prinesel nič nego „krach“ in poniževanje pri Magjarih. Za te lepe pridobitve si tudi ustavoverna stranka sme čestitati.

Gotovo je, da je vso sedanjo situacijo ustvaril Andrassy, ki je stopil v Beustove stopinje. Sicer je čudno in celo ustavoverne novine „kakor „D. Ztg.“ vprašajo, kako to pride, da se minister vnanjih zadev v notranje zadeve vtiče. Ali v nobeni državi nij vnanja politika v tako ozkej zvezi nego v Avstro-Ogerskej. Ker se na spomlad pripravljajo kakor ves svet trdi na zunaj velike stvari, ki utegnejo nazorom k zmagi pomagati, kateri so v necih dvorskih krogih razširjeni a niso Andrassyjevi, upati je, da bode pri tistej priliki tudi v notranjih stvareh prišel preobrat, katerega potrebnost dokazujejo dogodki dan na dan, najbolj pa vedno bolj rastoča finančna zadrega.

In oni dunajski voilec, ki je po Hohenzwartu češ, da mu je ljubši on nego ustavoverec, ki „krahe“ in ubožanje prouzročuje, bode imel čedalje več privržencev.

Legitimisti.

— r. Vsacemu človekoljubu se ogreje srce če opozoruje, kako postaja na Francoskem navzlic vsemu napenjanju reakcionarskih elementov republika dan za dnevom krepkeja in stalnejša. Ves svet se je pa začudil, da je pri zadnjih senatorskih volitvah v versajlskej zbornici, ki je po večini svobodi sovražna, vendar le premagala levica z naprednjaškimi svojimi kandidati in začudenje bilo je še obilnejše, da se je zgodilo to ravno s pomočjo stranke, ki jej je republika pred vsem trn v peti, katera je tako rekoč utelesnjen princip monarhije. Legitimisti in pa prosta ljudovlada, to je nasprotje, kakor jih nam malo pokaže zgodovina. Ali so to ljudje, kateri imajo svoje principe, kateri tim principom žive, kateri bi umrli denes še za svojega burbonškega Henrija V. ter z radostnim srcem delali vsak salto mortale, da bi se le razvila bela zastava nad Francijo in njenimi sinovi. Ali so to pa tudi pošteni ljudi sive glave s sivimi principi. Ljubijo kralja, ljubijo boga in sovražijo s tistim fanatizmom, ki je last hinavskim osobam, jedino le politične svoje nasprotnike omahljive in vsega zaničevanja vredne Orleaniste. Če bi imele slavo žeti te politične karikature, tedaj je legitimist zvest si svojih načel, in roko poda z radostjo republikancem, da priloži udarec tem trikoloristom. In vendar morda Orleanist ravno tako sklečeplazi, kakor najbolj vneti legi-

timist. Na političnem polju pa je to vse pozabljeno in cerkveni sodrugi, so najbesnejši politični sovražniki.

Človek se spominja pri tem tudi naših legitimistov. Res je, tudi pri nas sta dva principa, katera sta si tako v nasprotju, kakor je legitimistični in republikanski, in kakor legitimisti francoski imamo svoje splošno orleanistvo vedno napredovajočo germanizacijo. In naš političen princip moral bi biti pred vsem le-ta, da si ohranimo domači svoj jezik in domače svoje zavesti pred germanizatorično peto. In ta princip marali bi tudi naši legitimisti častiti, in se združiti pod njim, kakor se francoski legitimisti združijo pod belim praporjem.

Liberalno načelo in pa ultramontansko sta bi vedno nasprotna. Ali sprava je misel, katera si ne smela nikedar izginiti iz slovenskega srca, naj je uže udano svobodnostnim idejam, ali pa napolneno z nasprotnim duhom, misel, da smo vsi Slovenci in da moremo svojemu splošnemu sovraga nasproti stati vsi z eno močjo. Svoje principe častimo za se, zanje živimo, ali kadar se dvigne slovensko naše orleanistvo, zagrizeno nemškutarstvo, tedaj pa naj se pozabi, da je ta puritan, uni pa „framason“ tedaj naj se dvignejo, kakor na eno besedo meči iz nožnic proti splošnemu vragu. Slovenski legitimisti naj se torej iz versajlske zbornice učijo, kaj da je princip.

Jugoslovansko bojišče.

Iz Dubrovnika se poroča: Dalmatinsko namestništvo je avstrijskim trgovcem, kateri

Listek.

Danilo Efremovič Efremov.

(Po Popovu spisal J. Steklasa.)

Danilo Efremovič Efremov je bil sin donskega poglavarja Efrema Petrova ¹⁾. Ime Danila Efremoviča, kot znamenitega izmed donskih poglavarjev, najde se v povestniških zapiscih prvokrat l. 1730, ko so mu bila naložena važna povelja od vlade, da vodi diplomatične razprave z znanim vladarjem kalmiškega národa Donduk-Ombo, ki se je mislil odcepiti od podanstva ruskega, ter predati se pod pokroviteljstvo Turške. Kakor je razvidno iz zapiskov, stal je Danilo Efremovič v dobrih odnošajih z Donduk-Ombo, in samo on

¹⁾ Efrem Petrov je bil znan na Donu kot eden najgostoljubivih poglavarjev. Leta 1702 je bil on v vojski proti Švedom pohodni ataman (nadpis nad srebrnem svečniku; darovanem od njega in od Kozakov staročeškaške cerkvi po vrnitvi iz pohoda); a l. 1705 po vzeju Čerkaska po Bulavinu, je bil stari ataman od tega generala zadužen, ker je hotel proti njemu svedočiti o njegovem verolomstvu.

je razumel voditi z načinom njemu izročeno delo. V poveljih in poročilih cesarske vlade izvanjskih del, ki so se dajala Efremovu leta 1736 in 1737, govori se vselej: a „posebno pa se tebi od Nj. cesarskega veličanstva najmilostliveje nalaga po tvojem najboljem znanju in izkustvu o Donduk-Ombi in njegovih navadah neutrudljivo in neumorno o tem poskrbeti;“ ali pa „vse se predaje na vaše izkustvo in vašo vernost; za kar Nj. veličanstva milost ne bode na vas pozabila.“ Tako so nalogali Efremovu povelja in on je nagovoril vsled tega Donduk-Ombo na pohod v Krim za zjedinenje z vojskami maršala Miniha za vojskine podvzete. Da se pa odstrani Donduk-Ombo od svoje poslane vojske k velikej armadi, ki je bila odpravljena proti navalam Kubancev (prebivalci na Kavkazu okoli reke Kubana), odpisal je zbor zunanjih del 11. julija 1736. leta. „Radi boljšega predvodstva v Krimu, odpravi (z vojsko Donduk-Ombino) svojega sina Štefana, a sam moraš biti na vsak način pri Donduk-Ombi.“ Mej tem se je naložilo Efremovu, da skrbi na vsak mogoč način vzdržati na strani vlade tudi Ko-

bardinske vladarje (na Kavkazu), ter je nagovori, kakor Donduk-Ombo, da pomagajo proti turškim podložnim, kubanskim in gorskim Tatarjem.“ Početkom leta 1737 je bil poklican Efremov v Petrograd, ter mu bilo izročeno, predati Donduk-Ombi list, v kojem se imenuje on kanom kalmiškim, znakove za kansko dostojanstvo in različne darove njemu in drugim važnim njegovim sorodnikom. Pri vsem pa je bilo Efremovu zapovedano, da upotrebi vsa najboljša izkustva pri obravnavah z Donduk-Ombo. Da ga sklone poprej, nego mu bode dal list, v kojem je imenovan za kana, na prisego po njegovem zakonu za vernost k gosudarini carici — da dela on v tem pogledu ne po nalogu vlade, nego kakor da je to v njegovem imenu; v slučaju pa, ko bi bil kan uporen in ne bi hotel priseči, ima on pravico, njega brezodvlačno pridržati, na kar naj on v milostlivi list napiše: „da on (Donduk-Ombo) prevzeši kanstvo po svojej prejšnjej prisegi vernost do carice drži in da jo bode držal do konca svojega življenja.“ Razun tega se mu je vnovič naložilo, da nagovori kana za 30.000 ljudij svoje vojske, ali

so Turčiji orožje pošiljali, zaloge napravljati na našej zemlji prepovedalo in vsako kupčijsko zvezo s „prijateljsko“ kaznovati obetalo.

Če je „P. Corr.“ verjeti, imel je tudi drug vstaški vodja v Hercegovini Sočica nekoliko nesreče. Po izdajalskih špijonih se je dal v zasado zapeljati, tam je bila njegova četa od 5000 Turkov obkoljena in le izrednej hrabrosti vstašev se je posrečilo probiti se ven.

Iz Petrograda je v Črno goro odposlan sanitetni kor. O tem piše „Golos“: „Materijalni darovi bili so veliko večji, nego so bili potrebni za lacaret od 100 bolnikov. Mnogo rečij je po dvojno in trojno. Vse čezkompletno bode razdeljeno mej trpeče Hercegovince. Razun za obstanje poljske bolnice namerjenih 16.000 rubljev, je g. P. A. Visilčikov vzel soboj še 57.000 rubljev, kateri so namenjeni za podporo hercegovinskim izseljnikom. Uprava taraina je čez vse bogata in vsestranka. Vse reči bile so darovane. Samo konserve so kupili. Sedaj ima se napraviti samo še kuhinjska; lekarnska in posteljska uprava, katera pak je na Dunaji naročena. Število vseh komadov narastlo je na 215, teže pak 541 pud.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. januarja.

Vse novine pišejo o brezuspešnih ministerskih pogovorih gledé ogerskega cola in banke v Pešti, o katerih govorimo na prvem mestu. Druzih kolikaj važnih vestij v notranjej politiki nij.

Vnanje države.

O *orientalnem* vprašanji pišejo „Times“, da pride velika izprememba v jugu. Ali bo prišla počasi ali naenkrat, ali po razpadu ali razsulu, poslopje turškega vladanja v severnih provincijah je namenjeno propasti. Vprašanja so, ki se sama rešavajo, prihajajoče katastrofe, katere pričakujemo, roke na križ držet.

Andrassyjev „Pester Lloyd“ pravi, da Andrassyjeve reforme imajo samo namen „status quo“ to je zdanje razmere v Turčiji poljšati. — In zato je potrebovala evropska diplomacija celih šest mesecev?

Iz *Bulgarije* se piše „P. C.“ da Turki oborožene Čerkese, katere divjake so

mej Bulgare vrgli, da jih ropajo, popolno po vojaško organizujejo v bataljone po 750 mož. Ti bodo Timokovo mejo proti Srbiji zaseli.

Turčija sedaj, ko jej voda v grlo teče vse obeta Evropi, kako se bode z raznimi reformami poboljšala. Sedaj naznanja, da hoče svojo policijo na boljšo preustrojiti. Kdo veruje?

Na *Francoskem* bode vlada svoje oficijalne kandidate stavila pri volitvah za senat. Sedaj je že lista za 75 kandidatov, gotovo je 6 bonapartistov a samo 4 republikani! Upati je pa, da reakcionarski Buffet ne bode nič opravil. — Gambetta pride 10. v Marseille, ker bode pri nekem banketu govoril o volitvah v senat.

Italijanski kralj je ob novem letu odgovoril na pozdrav svojih generalov, da upa, da se bode smel zanesti na italijansko vojsko, kadar pride potreba. Te besede so naenkrat po vsem novinarstvu vzbudile razna vojevita razlaganja, kar kaže, kako je sploh strah pred veliko vojno občen.

Dopisi.

Iz *Maribora* 6. jan. [Izv. dop.]

Dobér gospodar na koncu leta iz svojih zapisnikov uvidi, kar mu je ta ali ona reč prinesla dobrega, ter kar mu je bilo škodljivo, in iz tega si naredi novi plan, po katerem mu v bodočem letu treba gospodariti. — Če to stori dober gospodar, temveč mora to isto učiniti národen učitelj, ker baš ta treba, da je v vsacem in vsem vzor dobrega gospodarja. Dvoje imam v misli, na kar želim denes slovenske národno-napredne učitelje opozoriti; dva temeljna načrta bodem kratko razjasnil, po katerih je treba, da možko stopamo naprej, če hočemo, da ne bomo podlagi tujčevej peti, kakor i ne mežnarji.

Prvo, kar nij dobro za slovenskega učitelja, je to, da jih mnogo še preveč podpira nemško slovstvo in časnikarstvo. Bratje! raje si naročite tri komade „Slov. učitelja“, nego jeden komad „Pädag. Zeitschrift“; saj je itak vsaka okrajna učiteljska knjižnica na isto naročena; idite si po njo, prečitajte jo, kar vam se dopada, izpišite in — mirna bosna, a 400 slovenskih novcev ne bode prišlo v švabski žep; umnega gospodarja je geslo: „zrno do zrna pogača, a kamen do kamena palača.“ — Zakaj-li bi pomagal jaz tistemu, ki z mojim krvnim neprijateljem nemčurjem se brati,

magari najpoštenejši Nemec. Baš tako treba, da ravnamo pri nakupovanji nemških knjig; katera mi je najnujnejše potrebna, ter katere v knjižnici nij, ono si kupim, druge ne, če bi bila tudi jedna izmed glasovitih sibyllinskih; kupujmo raje slovenske ter hrvatske; podpisajmo, kolikor je kateremu mogoče, národne pisatelje, a nemške kruhoborce naj Švaba redi.

Drugo, kar mi srce teži, je to, da še nekateri slovensko-národni učitelji uvek preveč klečeplazijo. Gospoda, ako ne znate ali če nečete znati, kar sploh vsacega napredka neprijatelji, kakor i naši želé, to si pogledite znano knjigurico: „Stara in nova šola“, spisano od sedanjega urednika „mariborskega gospodarja“ 1871. l., in prepričali se boste, da s takimi ljudmi nij nobenega primirja, marveč, da nam je treba boj za boj, — bodisi zmagali ali junaški pali. V konservativnej stranki je malo (?) izvoljenih, s katerimi bi národno-napredni učitelj zamogel včisto prijateljski živeti, konči meni jih nij mnogo znanih. Sigurno se s onimi ne da niti životariti, ki pravijo: „In meinen augen ist ein lehrer nichts,“ ali „raje bi bil haus knecht (sic) kakor učitelj“ itd. — (Potrpíte, s časom se bodo tudi te razmere zboljšale. Ur.)

Nazadnje bi vam, bratje, zagrmel kakor Perun z besedami znanega pesnika: „svet jezik nam bodi materin jezik; tà jezik“ (a ne švabski!) „naj govori prijatelj s prijateljem“ (sicer o tem drugikrat več), in nobenega družega, če tudi sedimo pri krožici sladkega vinca, ker ljudstvo nas povsod opazuje, a kakšni učitelj, takšno bode tudi ono. Na zdravje v novem letu!

Sloviti „paverski“ kmet Wretzl malo da ne obupa, ker je nedavno moral kar na enók 14 tisoč za svojega ljubljence „krachritterja“ plačati. Nedavno sem ga videl v največji zimi sprehajati se mimo njegove „Sandgrube“. Premišljeval je brž ko ne o prodanem vinu, ter o izgubljenih tisočakah, s katerimi bi mogel svoj „Wretzlhof“ povečati. — Dosle je baje radvanjska mladina (in nje učitelj Jager) na veselje in radost Vreceljna jodlala ono: „die berge hoch, von erzen reich“ etc.; a sedaj pride na vrsto: „O mein lieber „Wretzlhof“, das Geld ist hin, Fritz ist hin, alles ist hin,“ po znanej melodiji.

da mora v tem pohodu biti ž njim sam Efremov in njegov sin Štefan, s 1000 ljudmi donskih Kozakov in z obstoječim zapovedništvom od 122 osob. V svoje čete je imel Donduk-Ombo veliko zaupanje in ravno tako tudi v Efremova, in ko koncem l. 1738 pri njegovej pohodnej vojski na Kuleanu nij bilo Efremova (brž ko ne je bil on v Krimu), pokazal je Donduk-Ombo javno svojo nezadovoljstvo radi tega.

Izvrševanje tako važnih povelij je moralo Efremova odlikovati kot moža s posebnimi sposobnostmi. Bil je za vladu jako koristen in na ta način mu je bilo tudi mogoče, pridobiti si posebno zaupanje pri cesarici. In komaj je bil imenovan v januarju l. 1738 pohodnim atamanom v oddelku maršala Lescia (kamor bi bil moral se prijaviti 1. aprila), kar je v kratkem za tem, 17. marca t. l. imenovan, „za mnoge zasluge, kakor je rečeno v listu cesarice Ane Ivanovne, njej in njenim prednikom v službi,“ za vojskinega atamana, s poveljem na vojsko, da naj bode njemu pokorna.

Precej pri nastopu svoje službe je imel

novi ataman Efremov dovolj skrbi za obrambo pokrajine pred neprijateljskimi navalami; mej tem pa je bila večina danskih Kozakov poklicana k vojski maršalov Miniha in Lescia.

Kubanski Tataři in Čerkesi so to priliko lepo upotrebili ter v avgustu l. 1738 pojavili se v velikej množini na Maniču, ter celo prešli na desno stran Dona; 15. avg. porušili so oni stanico, (naselbino donskih Kozakov) Bistrijsko ter napali Kargalsko; ali bili so progonjeni od samega atamana z vojsko, kolikor se je moglo najti še doma po odhodu velikega dela k glavnej vojski maršalov, nazadnje razbiti in pregnani za Kuban, ostavivši na mestu več nego 1000 mrtvih. Priča pripoveda: Ko je sovražnik začel bližati se k stanici Kargalskej prevzel je zaradi pomanjkanja Kozakov za obrambo, mestni svečenik na se dolžnost upravljati s topovi, ki so bili v staničkej tvrđnji, ter zapoveda „Kozačkam“, obleči se v možko opravo in pomagati mu, a mej tem pa je bil poslan en Kozak, po imenu Ilja, (prednik rodovine Ilijine,) da dá znak za napad vojskinemu atamanu Efremovu — o kojega pohoda so oni že vedeli. Vzel je soboj v stanici osta-

lega konja, ter jezdil ravno čez trumo Čerkosov; za njim je udrlo nekoliko ljudij in ko ga je hotel eden pograbit, zasel je v skoku družega konja ter nastavljal tako svoj pot dalje srečno pred nasledovalci. On je našel atamana nižje Kargalniške stanice pri jezeru Baklanskem, ravno v tem času, ko si je vojska na praznik pripravljala obed. Za minuto je bilo vse prebrneno in vse je odšlo proti Kargelam. Čerkesi so se začeli uže pripravljati čez Don na salah (splav iz tesno zvezanega bičja in na burdjughah (kožnati celi mehovi) napuhnenih z zrakom; kar so se naenkrat za njimi pokazali Kozaki z razvitimi zastavami. Čerkesi so se prestrašili in spešili se rešiti na suho, ali ko so bežali, videli so od daleč, da nij mnogo Kozakov, ter so za to nanje udarili. Kozaki so pa po nesreči zabredli v majhen potok in mnogo konj je pri tem zagreznilo. Čerkesi so upotrebili, to priliko pobili nekoliko Kozakov ter se vrgli na atamana — začela se je strašna bitka; dan je bil vroč, in ataman debel človek in vsled tega jako len nij mogel boja vzdržati, nego se je skril na bajdačnem mlinu (mlin na ladijah), kjer se je hladil. Na

Domače stvari.

— („Slovenska knjižnica“) se je za par dni zakasnila, prvič za to, ker je vsled poslednjega piljenja rokopis prvega zvezka za tri tiskane pole več izdal, nego smo od početka pri razpisu računali, drugič, ker je bila tiskarna, te dni preobložena z delom. Denes se stavi zadnja, dvanajsta pola prvega zvezka, jutri ali pojutranjem se veže in potem se precej razpošilja.

— („Slovenski Gospodar“) v Mariboru prinaša goriško „spravo“ in pravi: „Reči moramo, do je prelep dokaz velikega zatajevanja in gorečega prizadevanja, pretrgano vez bratovske ljubezni ponoviti. Če ravno teško upamo, vendar radostni želimo ovemu poskusu najsrečnejšega vspeha. Vsaj smo ga vsi potrebni. Brez edinosti in sprave doma, ne opravimo ničesar zoper naše številne in močnejše sovražnike!“

— (Iz vipavske doline) se piše „Sl. uč.“: V zadevi ponavljevalnih šol smo vsled sklepa okrajne učiteljske konference odposlali sledečo prošnjo na kranjski deželni šolski svet: Blagostanje in napredek vsake države odvisen je neovrgljivo le od omike v njej bivajočih narodov. Prava omika narodov pak izvira prvotno le od dobro uredjenih ljudskih šol. Kakor pa vsak umen delavec uredjuje svoje delo tako, da izdela polovico denes, polovico pa jutri, mesto, da bi dokončal vse odločeno mu delo uže denes, ter s tem svoje ude tako utrudil, da bi radi preutrujenja drugi dan nikakor dobrodejnega počitka uživati ne mogel, — isto tako dela tudi moder učitelj. Vsak umen delavec stori le toliko, kolikor mu njegove moči dopuščajo, dobro vedé, da s preobilim delom prezgodaj opeša. Ker smo pa učitelji Kranjske dežele vsled postave od dne 28. svečana 1874, koja govori „o napravi ponavljavnih šol na Kranjskem“, z delom tako preobloženi, da nam nikakor mogoče nij sedanjim terjatvam zadostovati, obrača se spoštljivo pri okrajni konferenci 29. septembra m. l. v Postojni v to svrhu voljeni odbor na slavni c. kr. deželni šolski svet s sledečo ponizno prošnjo: 12—14 letna mladina naj bi se — mesto kot do sedaj ob četrtkih po 4 in ob nedeljah po 2 uri in to do konca marca

v prihodnje le ob nedeljah po 2 uri skoz celo šolsko leto podučevala, in sicer vsak spol po eno uro.

— (Iz Ormuža) se „G.“ piše: Denes smo imeli tukaj važen zbor; gosp. dr. Ivan Geršak je sprožil misel, da se naj v Ormužu osnuje „hranilno in posojino društvo“; v malo dneh se je oglasilo 62 udov, izmed teh so nekateri po en delež, nekateri pa tudi po 2 do 4 deleže po 50 gl. podpisali. Denes jih je bil povabil v bilježniško pisarno, da bi se posvetovali o pravilih, katera jim je predložil in da bi volili načelnika, odbor, predstojništvo; prišlo jih je 37, ki so zadržno pogodbo koj odobrili in si to-le predstojništvo soglasno izvolili: g. dr. Gršaka za načelnika, g. dr. A. Magdiča na njegovega namestnika, g. E. Karlina, graščinskega oskrbnika, za blagajnika in g. Ivana Vertnika, bilježniškega koncipienta, za knjigovodjo. Razun teh so v odboru gg. dekan M. Fritz pri Velikinedelji, J. Kočevar, K. Venigerholc in B. Klemenčič tržani v Središču, S. Sporn, župnik, F. Macun c. k. pristav in A. Jesih v Ormužu. — To narodno zastopništvo tako važnega društva ima prelepo nalogo, djansko pokazati, da mu je ležeče na blagostanju národa in pomagati v sili, kjer se drugače pomoči lahko ne dobi. Ta zadruška se loči od ljutomerske v tem, da je zaveza v Ormuški zadrugi omejena, v ljutomerske pa ne; drugače pa ste si precej enaki.

— („Edinost“) v Trstu je izšla v prvi številki. V programu pravi: Velika važnost tržaškega mesta za Slované in vzlasti Slovence, neugodne razmere tržaškega slovenskega ljudstva in prebivalcev po okolici neobhodno zahtevajo, da se v Trstu ustanovi slovenski časopis. Sprevidevši to potrebo, sklenilo je politično društvo „Edinost“, izdajati časnik, ki bode — a) popolnem neodvisen imel pred očmi z društvom enake namere; — b) on bode svobodoljuben, nikakor pa ne svobodnjašk (!! Ur. „Sl. Nar.“); njegovo svobodoljublje bo sezalo do tiste meje, do katere sega pravica in poštenje; c) on bode miroljuben, ne bode budil domačih preprirov, ampak priporočeval bo edinost in slogo; mir zemlji, dobra volja ljudem! d) on bode naroden in tedaj bo odločno odbijal sovražne napade na slovensko národnost, naj dohajajo, od kodar

koli si bode; potezal se bo za to, da se našemu jeziku da v šolah, pisarnicah in javnih zavodih tista pravica, katera mu pristuje po ustavnih določbah in naravi; — e) on bode budil slovensko rodoljubje, učil, dramil in jačil prosto naše ljudstvo; f) z verskimi zadevami se ne bo pečal in le to želi, da vsak ohrani mirno in čisto vest, pa bode njemu in vsem najbolj prav.

— („Soča“) piše v prvem listu na čelu: „Kakor smo uže v zadnjem listu omenili, dovršena je sprava na Goriškem. Naša naloga je zdaj, praktično izvrševati to spravo in svetu dokazati, da je v resnici mogoča edinost obeh slovenskih strank na podlagi goriške poravnave. Mi čutimo, kako teška je ta naloga in skrbi nas marsikaj; a poguma in resne volje nam ne manjka; prizadevali si bomo na vse kriplje, da ohranimo mir in vzbudimo veselje národnega devolanja v vseh krogih.“

— („Slovenski učitelj“), ki izhaja v Mariboru v prvi letošnji številki pravi mej družim, da bode dajal take svete slovenskim učiteljem, kakoršne bode za najboljše v korist slovenskega šolstva in učiteljstva spoznal. Pisal bode, kakor do sedaj, odkritosrčno, in resnico bode naravnost povedal. Če bode pa njegova pisava pohlevnejša in bolj boječa, nego je do sedaj bila, temu bodo uzrok sedanje tiskovne razmere, na katere se moremo i mi ozirati, ako hočemo, da se tudi šolski listi konfiscirali ne bodo. — Z ozirom na ravno omenjene razmere prinašati hoče „Slovenski učitelj“ večinoma le didaktično-pedagogične spise, znanstvene in podučljive članke in šolske reči sploh — kritikovanj, zlasti kritikovanj raznih šolskih gospodsk in naredeb bode se moral ogibati. —

— (Čitalnica ptujska) priredi v pustnem času te veselice: 16. januarja tombolo, ples; 30. januarja: potpourri za gosli in glasovir, petje pri glasoviru, ples; 9. februarja: tombolo, petje, ples; 20. februarja: ples v v šemah; 27. februarja: ples. Začetek vsikar ob 8. na večer. Vsem društvnikom na znanje. Odbor.

— (Tirolski pevci.) Denes na večer poje tirolski národní pevski zbor v čitalnični restavraciji. Upamo, da bode zanimiva večerna zabava.

atamanovem konju pa je bilo mnogo srebrnega ureza in tega so hoteli Čerkesi imeti, ali konj je ušel v stanično tvrdnjavo, Čerkesa pa, ki ga je progonil do vrat, nabodel je Kozak na sulico. Mej tem pa so dobili Kozaki zopet svojega zapovednika, atamana, ki je stopil zopet v boj, ko se je malo počil; tako obodreni Kozaki so svojo hrabrost ponovili in nazadnje zmagali sovražnika, pridržavši si nekoliko ujetih.¹⁾

Črez nekoliko dni, posebno na 27. avg., so krimski Tataři v velikih četah nenadoma napali na jurtove Kalmike, ko so kočevali nad Aksajem, (mesto na Donu) in na tamošnje ribolovne Kozake: pri tej priliki so odgnali vojskino konjsko četo in nekoliko kalmiških in kozaških konjev in druge živine, ter navalili

¹⁾ Imena pri tem pohodu ubitih Kozakov raznih stanic, skupaj 39 ljudi, so bila takrat zapisana na leseni tablici, ki je bila pa zamenjena l. 1839, ravna črez sto let s srebrno in prebivalci Kargalske in Bistrijske stаницe vsako leto 15. avgusta napravijo uspomeno ubitim, ter obedvajo ta dan na staničnih skupščinah.

na sam Čerkask; ¹⁾ ali bili so odbiti z velikim zgubitkom.

Mej tem je vlada zvedela vesti o pripravah belogorodskih, krimskih in kubanskih Tatarov za napad ne samo na donske stanice, nego tudi na druge granice Rusije in iz Petrograda so pošiljali v Čerkask po poslancih poročila, da naj se pazi po celem Donu na varnost in gotovost proti sovražnim navalom, v kar sicer vlada nij polagala samo svojega zupanja, nego tudi nado imela v vojskinem atamanu in njegovej vojski: „Mi se milostlivo nadamo, — govori se v enem pismu, — da ne boste vi vojskino ataman in vsa donska vojska, po svoji meni dolžnej vernosti, pustili z vašim orožjem, da sovražnik kaj naškodi, nego v slučajih, ko bi imel navaliti, ne pozabite točno pregledavati te kraje, ter poskrbite zanje kar se dá.“

L. 1739 je zopet 4000 Tatarov v novič napalo donske predele, ali ta četa je bila razbita od Kozakov, pri virih reke Gruševke. Zavoljo tega je prosila vojska pomoči za zemljo

¹⁾ Novočerkask na ustju skraja v Don ima zdaj 23.000 st. ter je stolica kozaskega atamana.

okolo Čerkaska, koji je, kakor se je reklo, čisto ostarel (oslabel). Bilo je treba delati novo tvrdnjavo; vsled tega bilo rešeno l. 1738, da se odstopi vojski del cesarske šume. Ali verjetno je moralo biti, da tako učvrstjen Čerkask ne more biti sigurno. Da bi ga načinil manje nevarnim pred neprijateljskimi navalami in da bi bil tudi od vodne strani varen, domislil se je Danilo Efremoč ves Čerkask obzidati z zidom o čemer je bilo tudi v skupščini starešin vprašanje stavljeno 12. sept. l. 1740. Začelo se je tudi uže zidati okolo mesta, ali ker nij bilo za to delo ukaza, zatorej so po prvih vesteh do vlade o tem podvzetju atamana Efremova z nekaterimi Kozaki pridržali v Moskvi meseca februarja sledečega leta in zapovedano je bilo na tanko poizvedeti, kako se dela tvrdnjavo — je-li kakor druge pravilne, — in ko se je vse odgovorilo na vprašanja, sledilo je uže 16. julija visoko povelje, da se popusti narejeno delo, Efremov pa z starešinami in Kozaki da gre v vojsko. Kasneje se je dozidala tvrdnjavo proti turške strani, ali proti ruske se je morala narediti lesena tvrdnjavo.

(Konec prih.)

— (SNEG) je zapadel pred sinočnjem zopet tako na debelo, da je imel včerajšnji vlak iz Trsta sedem ur zamude.

Javna zahvala.

V tekočem šolskem letu se je slavni odbor „Nar. šole“ uža drug č spomnil naše šolske mladine, ter jej poslal v veliko radost raznega šolskega blaga zadatne vrednosti. Dolžnost, podpisane je tedaj, da v imenu obdarovane mladine toplo zahvalo izreka slavnemu odboru in da društvo „Nar. šole“ najiskrenejše priporoča v obilo podpora vsem šolskim prijateljem.

Krajni šol. svet na Unco dne 8. januarja 1876.
Matija Gabrejna.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih otrocih brez medicinske stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, in na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajanje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih otrocih, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicinske, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbell, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri nesulnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečnici, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurju, trganje v mehurju i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričan sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.818.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalesscière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutničnih boleznih, katere so me deset let mučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

glehaštin pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 3 gold. 50 kr., 3 funtov 4 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalesscière-biscuiten v pušicah in abletah a 12 a 1 gold. 50 kr., 24 a 2 gold. 50 kr., 48 a 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 a 1 gold. 50 kr. — Prodaja Du Barry & Comp. na 33. avst. Wallischgasse št. 5, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijah trgovci; tudi razpošilja dnuška hiša na vse kraje po poštni takoznani ali povzetki. V Ljubljani Ed. J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravalle pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Andreviču. (299)

Slovenske lepoznavske knjige.

V založbi „Narodne tiskarne“ v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

1. Erazem Tatenbah. Izvirna povest, spisal J. Jurčič, velja 50 kr.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

2. Meta Holdenis. Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.
3. Kantorčica. Roman s pogorskega zakotja. Češki spisala Karolina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič, velja 50 kr.
4. Prvi poljub. Novela, spisal J. Skalec. — Na črni zemlji. Novela, spisal J. Skalec, velja 25 kr.
5. Kazen. Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država v Ameriki. Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik, velja 25 kr.

B. Listki v zvezkih:

I. zvezek, ki obsega: Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešern ali Preširen, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečena, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstivo z grozdom na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čigava bude? Novela, sp. J. Ogrinec. Velja 25 kr.
IV. zvezek, ki obsega: Lepi dnevi. Sp. Paulus. — Plašč. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesnij. Spisal prof. dr. Krek. Velja 25 kr.

Kdor hoče katero koli teh knjig dobiti, naj piše

„Narodne tiskarne“ in jih dobi po poštnem povzetju. Vse skup se dajo za znižano ceno 2 gold. 50 kr.

Št. 27.

Razglas.

Visoka c. k. deželna vlada je z dopisom od 28. decembra 1875 št. 10164 25. januarja 1876 kot tisti dan določila, ko se bodo domači žebci iz političnih okrajev, mesto Ljubljana in okolice ljubljanske ki se hočejo za pleme rabiti, pregledovali.

To se lastnikom žebcev iz omenjenih političnih okrajev naznani z pristavkom, da se pregled določen dan ob 10. uri dopoldne v tukajšnji živinozdravilnici na polanskem predmestju prične.

(5—1)

Mestni magistrat v Ljubljani,

4. januarja 1875.

Filip Neustein-ova

lekarna „zum heiligen Leopold“ na Dunaji, mesto, na voglu Planken- in Spiegelgasse,

priporoča p. n. občinstvu celo vrsto pravih zdravstvenih pripomočkov, kateri so v vseh slučajih kot izvrstni in pripomorejo do gotovega ozdravenja.

Na tisoče spričeval je na razpolaganje.

Menthin, izvrstni pripomoček za želodec, ki tudi krča vstavlja, tudi kot zobna tinktura in ustna voda. 50 kr.
Posladkorjeni svački (pile) za čiščenje krvi od svete Elizabete, kateri lahko gonijo, krv čistijo, ter so tudi popolnem neškodljivi, posebno koristni so za bolezni spodnjih telesnih organov, mrzlico, za prsno organe bolezni, za kožne in bolezni na očeh, otroške bolezni, ženske bolezni, odstranijo vsako gačenje, gotovi zvir skoro vse bolezni. Ti svački so najboljši in najcenejši izdelek te vrste. 1 zvitok, 8 skatlic, 120 svačkov, velja 1 gld.
Za varstvo vseh okužb dr. Fremont's Gardia 1 gld. 50 kr. Kolerno dišeča esencija 40 kr.
Proti astmi, iz smrekovega bocka prsne cigarete, 25 komadov 1 gld.
Za očesne bolezni in očesno pri-sajenje Reichelov očesni balzam 1 gld. 50 kr. in Romershausenova očesna esencija 2 gld.
Za mehuren katar (triper in belt tok) dr. Cadellava injekcija 1 gld. 40 kr.
Za napihnen vrat, Kropfgeist 70 kr.
Za bledico, Eisenessenz 2 gld.
Za prsne bolezni, Künstlersaft 70 kr.
Za bezgavne bolezni in skrofelnje norveški Medicinalthran 40 kr., v posladkorjenj obliki 1 gld. 40 kr.
Za potenje nog, Salicilantinitin 50 kr.
Za božjast, kapselne od Viala 1 gld. 40 kr.
Za ozebljino, Beaume Gironne 60 kr.
Za lišaje in vse bolezni na koži, Storaks krème 80 kr.

Za otekline in rane, pariški univerzalni dišer 35 kr.
Za trganje po udih in kosteh in revmatizem, aromatični Gichtgeist 70 kr.
Za Hemorrhoid (zlati žilo), Royer's mazilo 1 gld. 60 kr.
Za kašljanje, Margarithen bonboni za kašelj 50 kr.
Za kurje očesa, kurje očesni obročki 30 kr.
Za impotenco (moško oslabiljenje), dr. Fremont's regenerations likér 2 gld., najboljši močini in osveževalni pripomoček.
Za Migrane, Perles d'Ether 1 gld. 50 kr.
Za materične krče pri ženskah, Le schelles Nervosina 1 gld. 50 kr.
Za učesne bolezni, Oreillon 70 kr.
Za pnušijone, dr. Fremontona pozlačeni svački (pile) 2 gld.
Za nespanje, Chloralperlen 2 gld.
Za volle zobe, zobni svački (pile) od Schrierja 25 kr.
Za teško vžlebanje pri otrocih, elektromotorični vratni trak 1 gld. 50 kr.
Za mrzlico, Chinin-Dragées 60 kr.

Za vse tu neimenovane bolezni moro-remo priporočati p. n. občinstvu izvrstne specialitete prijetnega okusa in oblike, ki gotovo pomagajo, kakor smo tudi pripravljeni na vsa vprašanja takej odgovarjati.

Mi imamo tudi veliko zalogo toaletnega in parfumerijskega blaga in ome-njamo specialno samo:

Proti izpadanju las in proti luskam, El Benito 1 gld. 80 kr.
Za barvanje las, dr. Callmanova lasna barva 3 gld. in Cruq's reparateur 3 gld.
Za črne in rumene zobe, Odontin mazilo za zobe 70 kr.

Za sinje in pege, Antispiloma 1 gold. 50 kr. in dr. Bayerjevi pravi pulherin 80 kr. in 1 gld. 50 kr.
Za gladkost, sinost in mehko kožo, Cora Pearlspasta 2 gld. beli in roza pulver za gospé 1 gld. 60 kr.

Znane francoske specialitete:

Capsules Matico 1 gld. 60 kr.
Injection Matico 1 gld. 40 kr.
Capsules Vial 1 gld. 40 kr.
Cigarette iz Canabisa indica 1 gld.
Pate Pectorale George 50 kr.
Papir Fayard in Blayn 50 kr.
Perčiki iz testa iz gorčične moke od Boggia 50 kr., posamezni perčiki 5 kr.
Quina-Laroche 2 gld.

Paté Zed 1 gld.
Sirop Zed 1 gld. 50 kr.
Guaranapulver 1 gld. 50 kr.
Blancardpillen 1 gld. 20 kr.
Phosphat de fer Leray 1 gld. 20 kr.
Sirop hypophosphite de Chaux 1 gld. 60 kr.
Sirop de Quinquina rouge 1 gld. 70 kr.
Vin de Bugeaud 2 gld.

Dalje vse znane francoske specialitete po nizkej ceni, ako se več kupi tudi cenejše; dalje je zmirom nova zaloga:

Kondensirano švicarsko mleko 50 kr.
Nestleova moka za otroke 90 kr.
Dr. Gölisevi jedilni pulver 84 kr.
Anatherinova ustna voda od Poppa 1 gld. 40 kr.
Dr. Heidersov zobni prah 35 kr.

Liebigov mesni ekstrakt četrt funta 84 kr.
Dr. Pfeffermanova zobna pasta 1 gld. 25 kr.
Poltova Resedapomada 1 gld. 50 kr.
Dr. Brownova pomada za ohranje-nje las 1 gld.

Priporočamo našo veliko zalogo parfumerij, mile (žajfe), pomad itd. najprvih pariških firm. Salicil milo, najboljšje in najcenejše milo sveta, kos po 25 kraje.

Čokolade francoskega društva od 60 kr. do 3 gld. funt.

Pravi ruski čaj 1 gld. 1/4 funta.

Zaloga vsakovrstnih instrumentov za ozdravljenje, kakor: klistiri, briz-galnice, zaveze itd.

Velika zaloga zobnih krtačic, smink in drugih toaletnih priprav.

Tudi opozorujemo na izvrstna importirana vina in sicer najfineje kakovosti:

Medoc, velika steklenica 1 gld.
St. Julien, velika steklenica 1 gld. 50 kr.
Chablis, velika steklenica 1 gld. 50 kr.
Nadalje izvrstni rum, steklenica 1 gld. 10 kr.
Champagner, velika steklenica 3 gld.
Madaira, velika steklenica 2 gld. 75 kr.
Malaga, velika steklenica 2 gld. 75 kr.

Mi preskrbujemo vsa naročila tukaj, kakor tudi v Berlinu in Parizu brez vsake provizije proti originalnem računu. (412—3)

Razpošiljamo za poslane novice, ali pa proti poštnem povzetku.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.